

15 oktober 1917

Parijs, 14 oktober. Officieel middagcommuniqué: In België vielen Franse verkenningafdelingen 's nachts voor het nieuwe front Duitse patrouilles aan; ze maakten een dertigtal gevangenen onder wie één officier.

Londen, 14 oktober. Officieel: Vannacht is het geschut van de vijand ten noordoosten van leper in touw geweest.

Wij hebben ten westen van Beselare en ten noorden van Poelkapelle vijandelijke verkenningstroepen afgeslagen.

Londen, 14 oktober. Officieel bericht over de vliegeractie van de marine: Wegens het ongunstige weer zijn de verrichtingen van de marinevliegtuigen zaterdag beperkt geweest. Een van onze vechtpatrouilles schoot in de loop van de ochtend een vijandelijk vliegtuig boven Oostende neer. Het vliegtuig viel in vlammen gehuld naar beneden.

Londen, 15 oktober. Officieel middagbericht: Vannacht heeft de vijand onze stellingen op de voornaamste hoogterug ten zuiden van Broodseinde zwaar gebombardeerd. Geen infanterieactie.

Berlijn, 14 oktober. Officieel middagbericht: Legergroep prins Rupprecht: Op het gevechtsterrein in Vlaanderen is het roffelvuur van gisterochtend niet door aanvallen gevolgd. Overdag bleef de artilleriebedrijvigheid aan de kust en van het bos van Houthulst tot Geluveld levendig; vooral 's avonds nam zij toe. Sterke Franse en Engelse verkenningafdelingen vielen 's ochtends aan op enige punten van onze linie. Ze werden teruggeslagen.

Berlijn, 14 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen en ten noordoosten van Soissons vuurgevecht van wisselende kracht.

Parijs, 14 oktober. Officieel middagcommuniqué: In België vielen Franse verkenningsafdelingen 's nachts voor het nieuwe front Duitse patrouilles aan; ze maakten een dertigtal gevangenen onder wie één officier.

Londen, 14 oktober. Officieel: Vannacht is het geschut van de vijand ten noordoosten van leper in touw geweest.

Wij hebben ten westen van Beselare en ten noorden van Poelkapelle vijandelijke verkenningstroepen afgeslagen.

Londen, 14 oktober. Officieel bericht over de vliegeractie van de marine: Wegens het ongunstige weer zijn de verrichtingen van de marinevliegtuigen zaterdag beperkt geweest. Een van onze vechtpatrouilles schoot in de loop van de ochtend een vijandelijk vliegtuig boven Oostende neer. Het vliegtuig viel in vlammen gehuld naar beneden.

Londen, 15 oktober. Officieel middagbericht: Vannacht heeft de vijand onze stellingen op de voornaamste hoogterug ten zuiden van Broodseinde zwaar gebombardeerd. Geen infanterieactie.

Berlijn, 14 oktober. Officieel middagbericht: Legergroep prins Rupprecht: Op het gevechtsterrein in Vlaanderen is het roffelvuur van gisterochtend niet door aanvallen gevolgd. Overdag bleef de artilleriebedrijvigheid aan de kust en van het bos van Houthulst tot Geluveld levendig; vooral 's avonds nam zij toe. Sterke Franse en Engelse verkenningsafdelingen vielen 's ochtends aan op enige punten van onze linie. Ze werden teruggeslagen.

Berlijn, 14 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen en ten noordoosten van Soissons vuurgevecht van wisselende kracht.

16 oktober 1917

Berlijn, 15 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: De gevechtsactie van de artillerie in Vlaanderen was afwisselend sterk. Aan de kust en in enkele vakken van het front in de omgeving van de Leie werd het vuur soms hevig geconcentreerd. In het uitgestrekte trechterveld kwam het tot verkenningsgevechten.

Londen, 16 oktober. De vijandelijke artillerie is vannacht zeer bedrijvig geweest in de buurt van de spoorweg Ieper-Staden.

Berlijn, 16 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: De gevechtsactie van de artillerie van beide kanten in Vlaanderen was gelijk aan die van de vorige dagen. Grote infanteriegevechten zijn niet geleverd.

Men meldt ons uit Oostburg:

Tussen half elf en twaalf uur heeft er in de afgelopen nacht weer een vliegeraanval plaats gehad op Zeebrugge en omgeving. Een van de vliegmaachines kwam tot boven de omgeving van Oostburg gevlogen en keerde toen weer terug. De aanvallers werden hevig beschoten boven België.

17 oktober 1917

Berlijn, 16 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen geduchte bedrijvigheid van het geschut, tot nu toe zonder infanteriegevechten.

Londen, 16 oktober. Officieel: De marineluchtdienst heeft gisteren een heel aantal patrouillegevechten gedaan, waarbij ze verscheidene vijandelijke luchtsmeldelen tegenkwamen. Twee vijandelijke vliegtuigen werden naar de grond gedreven. Een van de onze is zoek. In het verstreken etmaal werden bomaanvallen uitgevoerd op de havens van Brugge, het vliegveld van Varsenare en dat van Houtave. Grote hoeveelheden ontplofbare stoffen werden met goede uitslag

neergeworpen. Al onze toestellen zijn weer ongedeerd neergestreken.

Berlijn, 17 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen nam de artilleriestrijd gisteren van het overstroomde gebied aan de IJzer tot aan de Leie weer tot aanmerkelijke kracht toe. In sommige vakken was de kracht van het vuur gisteravond, op het gehele front vanochtend toegenomen.

18 oktober 1917

Londen, 17 oktober. Officieel: Marinevliegtuigen hebben maandagavond een bomaanval op de haven van Brugge gedaan. Veel ton bommen zijn omlaag geworpen.

In de loop van de dinsdag heeft een Britse gevechtspatrouille in de buurt van Zarren een vijandelijk vliegtuig voor twee personen geveld. Men heeft de waarnemer er uit zien vallen. Het toestel sloeg over de kop en vloog in brand. Al de onze keerden terug.

Berlijn, 18 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: In het midden van het Vlaamse front was ook gisteren de vuuractie krachtig, vooral 's avonds en in de ochtenduren van heden was het vuur bij het bos van Houthulst en ten zuiden van Passendale toegenomen. Sterke verkenningsafdelingen die bij Draaibank herhaaldelijk oprukten, werden teruggeslagen.

19 oktober 1917

Londen, 18 oktober. Officieel: In de afgelopen nacht liet het vijandelijk geschut zich ten zuiden van het kanaal Ieper-Komen, alsmede in de buurt van Zonnebeke en Broodseinde gelden.

Anders niets te melden van het slagfront.

Londen, 18 oktober. Officieel avondbericht: Het vijandelijk geschut heeft vandaag batterijstellingen ten oosten van Ieper beschoten. Vanmiddag zijn de Britse stellingen ten zuidoosten van Poelkapelle zwaar gebombardeerd. Ons eigen geschut blijft voorspoedig in de weer. Batterijen van de vijand zijn bestookt en geconcentreerd vuur werd met goed gevolg op een aantal doelen gericht.

Britse patrouilles leverden aan het slagfront enkele gevangenen in, maar verder is er geen infanterieactie geweest.

Men meldde ons gisteren uit Oostburg:

Vanochtend omstreeks vier uur verneemt men hier het geluid van roffelvuur.

Berlijn, 10 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: De bedrijvigheid van de artillerie in Vlaanderen bereikte gisteren weer aan de kust alsmede tussen IJzer en Leie een grote kracht. Bijzonder hevig was het vuur bij het Houthulsterbos, bij Passendale en tussen Geluveld en Zandvoorde.

Onze tegenstanders verloren gisteren 12 vliegtuigen waarvan 6 deel uitmaakten van een smaldeel dat op Roeselare en Ingelmunster, aanzienlijke schade aan huizen toebrengend, bommen had geworpen.

Aan de Belgische grens zijn gisternacht twee bewoners van Zeebrugge Haven aangekomen.

De oorlogstoestand.

In Vlaanderen op het front der Engelsen geen actie van betekenis.

20 oktober 1917

Berlijn, 19 oktober. Officieel avondbericht: Aan het zuidelijk stuk van het Vlaamse front ondanks het slechte weer forse vuurstrijd.

Londen, 19 oktober. Aan het slagfront gold de werkzaamheid van het vijandelijk geschut hoofdzakelijk de stellingen in de buurt van de weg naar Menen en Zonnebeke.

Londen, 10 oktober. Officieel. Aan het slagfront de gebruikelijke vijandelijke artilleriewerkzaamheid, welke het krachtigst was in de sector van Zonnebeke en tegen de achter ons front gelegen terreinen in de buurt van St.-Juliaan en de Steenbeek.

Onze eigen artillerie richtte een geconcentreerd vuur op posities van de vijand.

Londen, 20 oktober. Officieel. Gisterochtend vroeg was het schitterend mooi weer, maar tegen negen uur kwamen er uit het westen laag drijvende wolken opzetten.

In de loop van de dag werd door onze vliegtuigen veel werk gedaan ten dienste van de artillerie en door het nemen van foto's.

Bovendien wierpen onze vliegtuigen 2500 kg aan bommen op een uitgestrekte artilleriestelling van de vijand nabij Douai en op de spoorwegperrons bij Gent en op verschillende kazerneringshutten.

's Nachts werden nog 1000 kg bommen op het station van Kortrijk en op het Duitse vliegpark in die buurt geworpen.

Bij luchtgevechten zijn zes vliegtuigen van de vijand naar beneden geschoten en vier met een defect aan het stuurtoestel tot landen gedwongen. Nog een Duits toestel is door ons anti-luchtvaartgeschut naar beneden geschoten.

Van onze vliegtuigen worden er zeven vermist.

Berlijn, 20 oktober. Officieel. Legergroep prins Rupprecht. Bij slecht uitzicht bleef het vuurgevecht in Vlaanderen geringer dan op vorige dagen. Slechts in enkele vakken in de buurt van het bos van Houthulst was het soms krachtig. Verkenningsovervechten speelden zich op verscheidene plaatsen af, met een voor ons gunstige afloop.

De oorlogstoestand.

Aan het Vlaamse front duurt de gevechtsactie van de artillerie en van de vliegers voort. Wij moeten dus nog wat geduld oefenen, of de gebeurtenissen verder voedsel zullen geven aan de veronderstelling, dat een onderneming, die veel beloofde, en waarvan het welslagen geheel afhing van het vermogen om vol te houden en gestaag stukje bij beetje op te rukken, totdat eindelijk het vijandelijk front zover was teruggedrukt, dat de belendende delen wel vanzelf mee achterwaarts moesten gaan, plotseling, op een veelbelovend ogenblik is afgebroken, voor dat doel, dat meer en meer nabij scheen te komen, was bereikt. Maar we hebben opzettelijk de aanduidingen genoemd, die de vraag: "zou het soms uit zijn?" doen opkomen, om dat daardoor de spanning, waarmee wij naar Vlaanderen blijven kijken, wordt verhoogd.

21 oktober 1917

Londen, 20 oktober. Officieel: De artillerie van de vijand toonde gisteravond en in het eerste gedeelte van de nacht grote bedrijvigheid ten westen van Lens en aan het front tussen de Tower Hamlets en de spoorweg Ieper-Roeselare. Ook ten noordoosten van Ieper was er vannacht aanmerkelijke actie van de artillerie aan weerskanten.

Londen, 20 oktober. Officieel avondbericht: Ons geschut en dat van de vijand is ten noordoosten van Ieper in touw geweest.

De Britten hebben ettelijke vernietigingsbombardementen uitgevoerd, in weerwil van het tamelijk slechte zicht.

Berlijn, 20 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen bij vlagen zwaar vuur.

22 oktober 1917

Londen, 21 oktober. Officieel: Hedenmorgen hebben onze patrouilles 12 man gevangen genomen ten zuidoosten van het Polygoonbos.

Van weerszijden is aan het slagfront grote geschutwerkzaamheid geweest.

Londen, 29 oktober. Officieel middagbericht: Vanochtend vroeg hebben wij aan weerskanten van de spoorweg Ieper-Staden plaatselijke aanvallen uitgevoerd. De Franse troepen werkten samen op onze linkervleugel.

De vooruitgang bij deze operaties is, naar gemeld wordt, bevredigend.

Berlijn, 21 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: Oostende is van zee uit beschoten. In de stad werden huizen beschadigd.

Aan het front in Vlaanderen bleef de artilleriebedrijvigheid wegens de sterke mist tot 's avonds beperkt. Voor het invallen van de duisternis nam het vuur aan de kust, bij Diksmuide en in enige vakken van het slagfront toe. Herhaaldelijk aanvallende vijandelijke verkenningsafdelingen werden met verliezen teruggeslagen.

Berlijn, 21 oktober. Officieel avondbericht. In Vlaanderen was de bedrijvigheid van het geschut levendig.

Luchtaanval op België.

Londen, 20 oktober. Officieel: De admiraliteit deelt mede, dat gedurende de nacht van 19 oktober marinevliegtuigen aanvallen hebben ondernomen naar de havenwerken van Brugge en het vliegveld bij Engel. Op het vliegveld is een grote brand waargenomen. Er is een grote hoeveelheid ontploffingsmiddelen uitgeworpen. Alle machines zijn behouden teruggekeerd.

Londen, 21 oktober. Officieel. Gisteren was het weer mooi, maar een dikke mist belette onze vliegtuigen waarnemingen te doen voor de artillerie.

In de loop van de dag werd druk voortgegaan met het gooien van bommen. Op de vliegparken van de vijand bij Gontrode en Roeselare en op het station Kortemark, evenals op de kazerneringshutten van de vijand, werden in totaal 283 bommen gegooid.

De vliegtuigloodsen te Roeselare werden van een geringe hoogte bestookt. Er kon worden waargenomen, dat een Duitse vliegmachine, die op de grond lag, werd geraakt en aan stukken geslagen, terwijl een andere bom midden door een loods heensloeg. Daarna werden de manschappen en de machines van de vijand, die zich op de bodem bevonden, met machinegeweervuur bestookt uit onze vliegtuigen. Bij deze bomaanval schoten onze verkenners, die in de buurt opereerden, zeven Duitse machines naar beneden, die dicht bij hun eigen vliegpark neerkwamen.

's Avonds werden de vliegparken van de vijand opnieuw aangevallen. Er werd 1000 kg aan bommen gegooid op het vliegpark bij Ingelmunster en het spoorwegstation daar, evenals op de vliegparken te Kortrijk.

Bij een van die aanvallen werd een vliegtuig van de vijand, dat wilde opstijgen, direct geraakt.

In de loop van de dag zijn in totaal negen Duitse machines neergeschoten en vier door een defect aan het stuur tot landen gedwongen.

Van onze vliegtuigen worden er drie vermist.

Londen, 22 oktober. De admiraliteit meldt: Vliegtuigen van de marine hebben gisterenmiddag de vliegvelden van Vlissegem en Houtave bestookt. De bommen schenen nauwkeurig te springen op de plaatsen waar zij voor bestemd waren.

Vijandelijke vliegtuigen vielen onze bombardeervliegtuigen aan. Wij schoten er twee neer. De onzen keerden behouden terug.

Vijf van onze verkenningsvliegtuigen raakten op een offensieve verkenning slaags met twintig vijandelijke verkenners. Ze vernietigden twee vijandelijke vliegtuigen en dreven er twee naar de grond. Een van onze vliegers wordt vermist.

Reuters correspondent bij het Engelse leger in Frankrijk seinde gisteren: Dag en nacht duurt het ongenadige gebeuk op de Duitsers door onze artillerie voort en we krijgen volop bewijzen van de vreselijke uitwerking ervan. In de laatste tijd heeft de vijand bv. voortdurend zijn manschappen moeten aflossen en gevangenen erkennen, en dat de voornaamste reden daarvan is, dat de troepen, die vervangen worden, zo geschokt en geslagen zijn, dat ze niet langer kunnen vechten.

Bij gevangenen heeft men ook nog niet op de post gedane brieven gevonden, die een belangwekkend licht werpen op wat de Duitse soldaten van de toestand in Vlaanderen vinden.

Een geniesoldaat schrijft; "Het is hier werkelijk een ellende. Aanhoudend roffelvuur en bovendien voortdurende aanvallen.

In vier dagen tijd heeft de Engelsman vier divisies uiteengeslagen. Overall zie je de grote granaattrechters. Gisteren zijn twee compagnieën infanterie bedolven.

Een ander soldaat schrijft: Wij hebben van 27 juli tot 12 augustus onder roffelvuur gelegen en konden niet afgelost worden. We leden kolossale verliezen. De compagnie telde oorspronkelijk 140 man en bij het appel op 12 augustus waren wij nog maar 18 man sterk, hetzelfde was met het hele regiment het geval.

Een man van een reserveregiment schrijft: Wij zijn nog altijd in de linie in Vlaanderen. Ik ben vandaag pas teruggekomen, omdat ik bedolven was. Gelukkig is het niet zeer ernstig geweest. Ik kan je niet beschrijven, hoe hier dode manschappen en paarden om je heen liggen.

Twee officieren en drie man werden tegelijk met mij levend begraven. Het tweede bataljon werd gisterenochtend gevangen genomen, het derde is bijna vernietigd. Van mijn eerste bataljon zullen er niet velen over zijn. In elk geval komt het regiment spoedig terug. Het heeft al zijn officieren verloren.

Ik zou voort kunnen gaan – besluit de correspondent – met tot in den treure zulke dingen aan te halen.

23 oktober 1917

Berlijn, 22 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen is gisteren de vuurstrijd van het Houthulsterbos tot het kanaal van Komen naar Ieper tot forse kracht aangezwollen. Het bleef, meermaals tot roffelvuur aanwakkerend, tot de ochtend heftig. Vanochtend vroeg zijn volgens de berichten, tot nu toe bij de hand, tussen Draaibank en Poelkapelle Frans-Engelse aanvallen losgekomen.

Berlijn, 22 oktober. Officieel avondbericht. In Vlaanderen zijn de aanvallen in de vroege ochtend met uitzondering van een geringe terreinwinst van de vijand bij Veldhoek, ten noorden van Langemark, mislukt. Ook aan de weg Menen-leper liep een krachtige Engelse aanval te pletter.

Parijs, 22 oktober. Officieel avondbericht: De vijand heeft in België met geschut zwakjes gereageerd. Onze troepen groeven zich in in de veroverde stellingen ten noorden van Veldhoek. Ze hebben materiaal buitgemaakt, o.a. twee veldkanonnen.

Van 11 tot 20 dezer zijn 19 vijandelijke vliegtuigen en drie kabelballons geveld, 28 andere toestellen deerlijk gehavend.

Wekelijks bericht (van 13 tot 19 oktober) van de Belgische staf. Gedurende de afgelopen week is het Belgische geschut voortgegaan met een vernielend vuur te richten op de vijandelijke batterijen en werken, vooral op de loopgraven aan de oevers van de IJzer voor Diksmuide. De vijandelijke batterijen waren vooral in de streek van Ramskapelle tegen de Belgische batterijen in touw. Geweldige bomgevechten werden in de omstreken van Diksmuide geleverd. Ten noorden van deze stad beschoten de Belgen enkele malen de verbindingswegen van de vijand ter vergelding voor beschieting van hun eigen verbindingen.

Verscheidene Belgische kantonnementsplaatsen werden vanuit vliegtuigen beschoten. Belgische patrouilles waren zeer bedrijvig op het hele front, vooral om Diksmuide, waar ze in de vijandelijke loopgraven binnendrongen en een granaatgevecht met de vijand aangingen. De Belgische vliegers hebben meer dan 200 tochten gemaakt. Verschillende verkenningen, die tot ver boven het bezette gebied werden uitgevoerd, hebben foto's opgeleverd, die van zeer grote waarde zijn. Verscheidene aanvalsverkenningen werden door

Belgische jachtvliegtuigen gedaan. Tal van gevechten werden geleverd. Eén vijandelijk vliegtuig was genoodzaakt ontredderd in zijn linies te dalen.

Berlijn, 23 oktober. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: De gisterochtend zich ontwikkelende gevechten duurden tot tegen de avond. De doelen van de Franse en Engelse aanvallen lagen, volgens gevonden bevelen, 2 tot 2,5 km achter onze voorste linie.

De in het begin alleen aan de zuidelijke rand van het bos van Houthulst dieper in onze verdedigingszone binnengedrongen vijand werd door een tegenaanval teruggeworpen. De door de vijand aangevoerde versterkingen konden de geringe terreinwinst van op zijn hoogst 300 m diepte en 1200 m breedte niet uitbreiden. Bij Poelkapelle werd in heen en weer golvende gevechten tegen de 's ochtends en 's avonds opnieuw oprukkende Engelsen onze voorste trechterlinie behouden of teruggenomen.

Op de overige plaatsen van het aanvalsfront mislukte de stormloop van de vijand geheel. Die geëchelonneerde aanvallen richtten zich ook tegen het frontvak aan weerskanten van Geluveld. Hier brak onze verdediging de kracht van de Engelse stoot, die nergens tot aan onze hindernissen kwam.

De Fransen zo goed als de Engelsen hadden in hun geconcentreerde vuur zware verliezen aan doden en gewonden en lieten gevangenen in onze handen.

De dag van gisteren van de slag in Vlaanderen heeft ons een volledig succes gebracht.

Londen, 22 oktober. Officieel avondbericht: Onze troepen voerden hedenmorgen zeer goed geslaagde, kleine operaties uit aan het

slagfront in de buurt van Poelkapelle en in samenwerking met de Fransen, ten zuiden van het bos van Houthulst.

Ten oosten van Poelkapelle deden bataljons van regimenten uit Norfolk, Suffolk, Essex en Northumberland fuseliers een aanval over een front van anderhalve mijl breedte. Ze namen een aantal krachtig versterkte gebouwen en ingemetselde redoutes op de heuvel ten oosten van het dorp. Het had 's nachts weer geregend, waardoor de grond glibberig was geworden, hetgeen ons werk bemoeilijkte.

Niettemin namen wij alle punten, die wij op het oog hadden, na een verwoede strijd, waarbij talrijke Duitsers gedood werden.

Toen rukten onze troepen ten zuidoosten van Poelkapelle op en veroverden andere stellingen van waarde voorbij de linie, welke hun doel was.

Meer noordwaarts deden troepen uit Gloucester, Cheshire, Lancashire, Manchester en Schotland in samenwerking met de Fransen een aanval over een front van ruim twee mijl van de spoorweg Ieper-Staden tot een punt ten noorden van Mangelare.

Er had een hevige strijd plaats, maar de zuidelijke verdedigingswerken van het bos van Houthulst werden veroverd, alsmede een nieuwe reeks versterkte hoeven en steunpunten. De geallieerde troepen hebben zich stevig genesteld voorbij de zuidelijke zoom van het bos.

In de loop van de morgen deed de vijand een krachtige plaatselijke tegenaanval in de buurt van de spoorweg Ieper-Staden. Hij slaagde er in de opmars van onze troepen aan weerskanten van de spoorlijn te stuiten, maar was op alle andere punten niet bij machte onze vooruitgang te verhinderen.

Er zijn ongeveer 200 gevangenen gemaakt. Wij hebben de vijand zware verliezen toegebracht.

Londen, 23 oktober. Officieel middagbericht: Niet lang na het invallen van de duisternis heeft de vijand een van onze nieuwe posten in het zuidelijk deel van het bos van Houthulst aangevallen en onze troepen genoodzaakt over korte afstand terug te trekken. De rest van onze terreinwinst hebben wij gehandhaafd en bevestigd. Het weer is onvast. Vannacht heeft het geregend.

Generaal Haig noemt zijn aanvallen van gisteren plaatselijk, en hij spreekt van kleine operaties, die een volledig succes hadden. Als een operatie klein is, kan het succes gering, en toch volledig zijn.

Ten oosten van Poelkapelle en wat verder naar het zuiden schoten de Engelsen wat op. Hoever, wordt niet aangegeven. Ze wonnen daarbij versterkte punten. Aangezien het terrein daarmee is overdekt, sluit elke vooruitgang de inname van versterkte punten in.

Ten zuiden van het bos van Houthulst werd een tweede plaatselijke aanval ondernomen, waardoor de geallieerden (want de Fransen deden hier mee), een eindje het zuidelijk gedeelte van het bos van Houthulst binnen drongen, waar zij voor stonden. Een tegenaanval op de rechterflank (bij de spoorweg Ieper-Staden) stuitte daar echter de opmars, zegt Haig. Na tien dagen rust is de eerste aanval dus van veel geringer omvang geweest dan de vroegere en het offensief kan nu dan ook nog niet bestempeld worden als op de oude schaal hervat. Dat kan echter nog gebeuren.

De slag in Vlaanderen.

Reuters bijzondere correspondent seinde gisteren uit Frankrijk:

Vanochtend om 5 uur 40 vielen de Engelse troepen, in samenwerking met de Franse, de Duitse stellingen langs de rug van Passendale en het bos van Houthulst aan. Het weer was erg "dik" en bij de opmars hadden de soldaten het gevoel, dat ze in een ouderwetse Londense mist wegdoeken. Het afsluitingsvuur was kort en verwoed in zijn inleidende fase, maar de Duitsers zijn nu zo waakzaam, dat het moeilijk te zeggen is, of ze verrast werden.

De grootste diepte waarop wij doorgedrongen zijn is, naar tegen de middag gemeld werd, ongeveer 1000 yards, waarbij onze linkervleugel vrijwel tot aan de rand van het bos van Houthulst opgeschoven is, in samenwerking met de oprukkende Fransen.

Volgens de geruchten werd gemeld, dat wij om kwart over negen de brouwerij van Poelkapelle (een paar honderd meter ten noordoosten van dat dorp aan de weg naar Westrozebeke), het huis van Meunier en het huis van Helles bezetten.

De felste tegenstand werd zichtbaar in het linker centrum geboden, waar het vuur der machinegeweren zo hevig was, dat onze voortgang gestuit werd.

In de loop van de ochtend ondernam de vijand een tegenaanval bij dat punt, waarbij hij aan weerskanten van de spoorweg leper-Staden oprukte, maar deze aanval werd met zware verliezen voor de Duitsers gekeerd.

Naarmate de zon hoger klom, werd het weer lichter. Om tien uur was het helder genoeg voor de vliegtuigen om de toestand te verkennen. Men meldt, dat er van de Engelse en Franse fronten gevangenen komen, maar het is nog te vroeg om te trachten hun aantal te schatten.

De operatie lijkt er niet een van het grote belang van vroegere operaties in deze streek in de afgelopen maand, maar heeft meer de betekenis van een vrij flinke beet in de Duitse linie op een front, waar wij de vijand meer terrein willen afnemen, om onze overheersende hoogtestelling te verbeteren. Als zodanig beschouwd, is de onderneming stellig met een goede mate van succes bekroond.

Tot zover Reuters correspondent.

De oorlogscorrespondent Gibbs meldt, volgens een telegram van onze Londense correspondent, nog: De aanval van vanochtend brengt ons blijkbaar tot aan de rand van het bos van Houthulst door moerassen heen en voorbij sterke Duitse steunpunten als het estaminet van Jan Bart en het Panamahuis met hun gewone betonnen stellingen. De grootste diepte van de opmars der Engelsen is bereikt bij het Egypt House. Dan buigt de lijn van de opmars in de richting van de brouwerij van Poelkapelle, die de Duitsers sedert 12 oktober bezet hielden.

Ofschoon de aanval niet op grote schaal ondernomen werd, schijnt het een zware strijd te zijn geweest tegen sterk verzet van de vijand, waarop dadelijk een tegenaanval volgde, die nog aan de gang is.

Het weer is nu acht dagen lang mooi geweest, maar het terrein is niet zo droog als men verwacht had.

In de vroege ochtend konden de vliegtuigen niet meewerken of waarnemingen voor de artillerie doen, daar de mist, die zo dik als kapok was, nog dikker werd door de rook van de projectielen.

Van twee uur 's ochtends af was er een zwaar bombardement, dat tot een orkaan van vuur steeg. Voor de aanval begon, waren enkele machinegeweerstellingen van de vijand nog niet vernield. Die hielden

de Engelsen in het linker centrum enige tijd op, maar ze rukten op en wonnen terrein.

24 oktober 1917

Londen, 23 oktober. Officieel. Na de aanval, waarover in het ochtendbericht is gemeld, deed de vijand gisteravond nog twee tegenaanvallen. Bij één ervan bereikten de vijandelijke troepen de vooruitgeschoven stellingen langs de linie aan de weg Westrozebeke-Poelkapelle, doch toen zij op ongeveer 200 meter van onze nieuwe stellingen genaderd waren, werden zij door onze infanterie met machinegeweevuur aangetast en met verliezen teruggeworpen. De overlevenden, die poogden om terug te trekken, geraakten in ons spervuur en werden opnieuw ernstig geteisterd. De tweede aanval werd onmiddellijk ten noorden van de spoorlijn Ieper-Staden met aanzienlijke krachten ingezet. Hier werden de vijandelijke troepen eveneens met geweer- en machinegeweevuur ontvangen en teruggedreven. In de vroege ochtend werd een andere vijandelijke aanval op onze stellingen in het Houthulsterbos en ten noordoosten van Veldhoek volkomen afgeslagen, waarbij gevangenen in onze handen achterbleven. Een minder krachtige aanvalspoging tegen een der versterkte hoeven, die gisteren door ons ten zuidoosten van Poelkapelle was veroverd, had evenmin succes. Gedurende de dag was het wederzijdse geschut op het slagfront bedrijvig, in weerwil van het ongunstige weer.

Berlijn, 23 oktober. Officieel avondbericht: Bij het bos van Houthulst is de vijand bijna geheel uit het gisteren genomen gebied teruggeworpen.

Londen, 23 oktober. De admiraliteit maakt bekend:

Britse vliegers beproefden gisteren een aanval op het vliegveld van Sint-Denijs-Westrem, maar wegens de wolken wierpen ze hun bommen op de pier van Zeebrugge, waarbij ze twee kleine schepen raakten. De bommen ontploften vlak bij het steunpunt voor zeevliegtuigen. Alle vliegers zijn teruggekeerd.

In een beschouwing over de jongste gemeenschappelijke aanval der geallieerden in Vlaanderen zegt Havas, dat de militairen van oordeel zijn, dat deze plaatselijke krijgsverrichtingen de inleiding zijn tot nieuwe stormaanvallen.

Wolff zegt, dat de Engelsen bij de jongste aanval ongeveer 100.000 man tegen het Duitse front in Vlaanderen hebben laten stormlopen en dat aan de Duitsers in een tegenaanval vijf officieren en zowat 100 man in handen vielen.

Londen, 24 oktober. Officieel middagbericht: Gisteravond heeft de vijand onze stellingen bij het bos van Houthulst weer aangevallen. De poging werd gedaan tegen het punt waar de Engelse en Franse legers op elkaar aansluiten en werd volkomen afgeslagen. Sedert onze aanvallen in de ochtend van de 22^e heeft de vijand nu zeven tegenaanvallen tegen onze nieuwe linie gedaan zonder op een enkel punt resultaten van betekenis te bereiken.

Berlijn, 24 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen hebben onze troepen door een tegenaanval de vijand bijna geheel teruggedrongen uit de strook in onze afweergebied aan de zuidelijke rand van het bos van Houthulst, die hij nog bezet hield. In onze handen bleven gevangenen.

In het gevechtsterrein van Draaibank tot Zandvoorde nam gisterenmiddag het vuur weer aanmerkelijk toe. Nieuwe aanvallen werden niet ondernomen.

Londen, 24 oktober. Gisteren is het weer omgeslagen en heeft tot in de middag het vliegen bijna belet. Ten spijt van de regen en het slechte zicht hebben onze vliegtuigen onafgebroken samengewerkt met de aanvallende infanterie. Voortdurend werden de vorderingen gerapporteerd, terwijl het werk van de infanterie gesteund werd met vuur uit de machinegeweren.

Een groot aantal schoten werd gelost op doelen op de grond, waaronder machinegeweerstellingen van de vijand, evenals op troepen in granaattrechters, op mars of in dorpen.

Overdag werden verscheidene bommen geworpen op de kazerneringshutten van de vijand en op de Duitse infanterie in granaattrechters en loopgraven.

In de loop van de voorlaatste nacht had de vijand een groot aantal bommen geworpen op onze voorterreinen, maar gisternacht waren zijn vliegtuigen iets minder werkzaam, uitgezonderd in de buurt van Duinkerken.

Zodra het donker was geworden deden onze vliegtuigen krachtige aanvallen op zeven vijandelijke vliegkampen; de bommen vielen dicht bij de loodsen en de op de grond opgestelde vliegtuigen.

Later in de avond werd een aanval gedaan op het spoorwegstation van Kortrijk, dat geraakt werd en waarvan een gedeelte in brand vloog.

In de loop van de dag zijn er weinig gevechten geleverd. Twee vijandelijke toestellen werden neergeschoten. Van onze toestellen kwamen er twee met elkaar in botsing boven de vijandelijke linies. Nog een ander van onze vliegtuigen wordt vermist.

De oorlogstoestand.

In Vlaanderen hebben de Engelsen een stukje van het bij hun laatste plaatselijke aanvallen in het zuiden van het bos van Houthulst gewonnen terrein door een tegenaanval moeten prijsgeven.

Reuters correspondent in het Britse hoofdkwartier meldde op 22 dezer van het front bij Ieper, dat de Engelsen een flinke stap hadden gedaan naar de uitloper van het heuvelland, die Goudberg heet. Het zuidelijke stuk van het Houthulsterbos met een ingewikkeld verdedigingsstelsel is nu in handen van de Fransen en de Engelsen. Door deze slag van ondergeschikte betekenis komt de scherpe en diepe bocht in het Duitse front in een schel licht. De gevangenen worden beschreven als erg moe en dik onder de modder, zoals niet anders te verwachten is, maar de correspondent acht het eveneens buiten twijfel, dat het Duitse leger begint te denken en te praten op een manier, die het opperbevel moet verontrusten. In de eerste plaats de Beieren, die klagen, dat ze worden opgeofferd om de Pruisen te redden.

Een door de Engelsen gevangen genomen onderofficier vertelde, dat 13 man van zijn compagnie minder dan 14 dagen geleden deserteerden, zeggend dat ze naar huis gingen. Eén van hen heeft het inderdaad zo ver gebracht. De anderen werden onderweg gearresteerd. Allen op vier na waren evenwel weer bij de compagnie. De officieren deinzen er blijkbaar voor terug, de deserteurs naar Pruisische trant aan te pakken.

Verder leidt de correspondent uit het volgende voorval af, dat de schaarste aan mannenmateriaal in Duitsland nijpt.

Vorige zondagavond kwam een Duits soldaat binnen de Engelse linies bij de weg naar Menen. Hij was vier voet lang (ongeveer 1 m 20), had alle vijf zijn zinnen niet bij elkaar en de enige inlichting, die hij over

zijn militair karakter kon verschaffen, was, dat hij vijf weken tevoren in het depot voor de rekruten was uitgezocht.

25 oktober 1917

Londen, 24 oktober. Officieel avondbericht: Vannacht hebben de Britten enkele gevangenen gemaakt bij patrouilletechten ten zuidwesten van Havrincourt.

Op het slagfront was het vijandelijk geschut vanmiddag tegen de stellingen van het Houthulsterbos aan het woord.

Onze artillerie heeft vijandelijke batterijen onder vuur genomen en op verschillende punten vernielingsbombardementen aangericht.

In de sector van Nieuwpoort heeft geschutvuur achter de vijandelijke linies een ernstige ontploffing verwekt.

Het weer was stormachtig.

Berlijn, 24 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen forse vuurstrijd.

Berlijn, 25 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen werd de ganse dag krachtiger vuur dan voordien op de gevechtszone tussen de kust en de Blankaart gericht. Van daar tot de Leie overstelpde de vijand enige vakken met vuurgolven, die van het Houthulsterbos tot Passendale tegen de avond zich tot hevig roffelvuur verdichtten. Aanvallen van enige betekenis volgden er niet op.

26 oktober 1917

Londen, 25 oktober. Officieel: De vijand heeft gisteravond nog een forse tegenaanval ten zuiden van het Houthulsterbos gedaan. Zijn troepen werden volslagen teruggeworpen.

Londen, 26 oktober. Officieel avondbericht. Gedurende de nacht ontmoetingen tussen patrouilles ten oosten van Poelkapelle. Ons geschut was overdag bedrijvig op het slagfront.

Berlijn, 25 oktober. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Over het gehele front in Vlaanderen werd gisteren en gedurende de nacht de artilleriestrijd hevig. Bijzonder sterk was het vuur van het Houthulsterbos tot Hollebeke. Daar zwol het 's ochtends aan tot roffelvuur. Nachtelijke gedeeltelijke aanvallen der Fransen en Engelsen mislukten overal voor onze stellingen. Volgens de tot dusver ingekomen berichten, zijn na het aanbreken van de dag op verscheidene plaatsen van het front ettelijke aanvallen van de vijand gevolgd.

Londen, 25 oktober. De 24^e was er enige verbetering in het weer aan het Engelse front, hoewel zware, jagende wolken en zeer sterke westenwind de waarneming en het vechten boven de vijandelijke linies moeilijk maakten. Er werden gedurende de dag 154 bommen geworpen op de kwartieren van de vijand, zware bommen op het vliegekamp bij Kortrijk en 71 bommen op de Duitse troepen in de loopgraven en in het open veld. Bij wijlen werd er stug gevochten; er zijn vier vijandelijke machines door onze vliegtuigen naar beneden geschoten, een is er door onze infanterie neergeschoten en drie Duitse machines zijn stuurloos naar beneden gejaagd. Zes van onze vliegtuigen worden vermist.

De oorlogstoestand.

Op het gevechtsfront der Britten in Vlaanderen hevig roffelvuur en uitbreiding van de vuurwerkzaamheid in de richting van de kust. Totnogtoe zijn er geen berichten over nieuwe infanteriegevechten.

Men meldt ons uit Oostburg:

Van gisteren af is hier voortdurend kanongebulder gehoord, dat ook gedurende de nacht aanhield en sedert hedenmorgen zes uur overgegaan is in een geweldig roffelvuur.

27 oktober 1917

Parijs, 26 oktober. Officieel: In België hebben wij vanochtend om zes uur een aanval op de Duitse stellingen tussen Driegrachten en Draaibank gedaan. Onze troepen gingen over de St.-Jansbeek en de Corverbeek, waarbij ze tot de schouders door het water waadden, en maakten belangrijke vorderingen, ondanks de moeilijkheden van de bodem. Het dorp Draaibank, het bos van Papegoed en tal van hoeven als steunpunten ingericht, vielen in Franse handen. Wij maakten een honderdtal gevangenen.

Londen, 26 oktober. Officieel. Hedenochtend te 6 u 45 hebben de Britse en Franse legers oostelijk, noordoostelijk en noordelijk van Ieper een aanval ingezet. Naar wordt gemeld maken de verbonden troepen bevredigende vorderingen. Tijdens het laatste gedeelte van de nacht viel er zware regen, welke thans nog aanhoudt.

Berlijn, 26 oktober. Officieel avondbericht. In Vlaanderen krachtige geschutstrijd, voornamelijk ten oosten van Ieper.

Men meldt ons uit Oostburg:

Het bijzonder hevig schieten blijft maar voortduren. Soms klinken er zware knallen tussendoor.

Parijs, 26 oktober. Officieel avondbericht: De vijand deed tot dusver in Vlaanderen geen tegenaanval. Het aantal gevangenen, dat wij vanochtend genomen hebben gaat de 200 te boven.

Londen, 26 oktober. Officieel: Hedenochtend hebben de Britse en Franse legers aan het gevechtsfront bij Ieper operaties met een beperkt doel ondernomen.

Nadat het gisteren mooi weer was geweest, met een opdrogende wind, die hoop gaf op betere gevechtsvoorwaarden, draaide het weer in de loop van de nacht plotseling. Sedert de vroege morgenuren was er bijna onafgebroken zware regen gevallen.

Ondanks de grote moeilijkheden, welke de geallieerde troepen hadden te overwinnen, hebben zij aanzienlijke vorderingen gemaakt en aan het grootste deel van het front een aantal stellingen van waarde veroverd.

De hoofdoperatie werd door Engelse en Canadese troepen te noorden van de spoorweg Ieper-Roeselare uitgevoerd.

De Canadese bataljons bewogen zich langs de heuvelrug in de richting van Passendale, tot voorbij hun doel. Zij nestelden zich op het stijgend terrein onmiddellijk ten zuiden van het dorp.

Andere Canadese bataljons, met troepen van de Engelse marinebrigade en bataljons van de London Territorials, maakten ondanks krachtige tegenstand nieuwe vorderingen langs de heuveltoppen, tussen de kam en onze stellingen ten oosten van Poelkapelle, waarbij ze een aantal goed versterkte hoeven veroverden.

Ten oosten en noordoosten van Poelkapelle was de strijd hevig, waarbij troepen uit West Lancashire en het noorden op zekere punten vorderingen maakten.

Tegelijkertijd werden door de Engelse troepen in de buurt van de weg van Menen en door de Fransen ten noorden van Bikschote aanvallen ondernomen om deze operaties te steunen.

De gehele dag hadden aan beide kanten van de weg naar Menen en ten oosten van Polderhoek hevige gevechten plaats, in de loop waarvan onze troepen vorderingen maakten. Er viel hun een aanzienlijk aantal gevangenen in handen.

Ten noorden van Bikschote ondernamen de Franse een zeer stoutmoedige aanval. Ze staken de St.-Jansbeek over en veroverden de stellingen aan de overkant, waarbij ze een aantal gevangenen maakten.

De geallieerden maakten in de loop van deze operaties meer dan 800 gevangenen.

Berlijn, 26 oktober. Officieel avondbericht: De gevechten van heden in Vlaanderen ontwikkelden zich tot een grote slag. Krachtige aanvallen van de Fransen en Engelsen van Bikschote tot aan de spoorweg Roeselare-Ieper en aan weerszijden van de weg Menen-Ieper zijn ondanks herhaalde stormlopen in onze verdedigingszone bloedig gefnuikt.

De oorlogstoestand.

Het is te verwachten, dat de geallieerden in het westen hun inspanning zullen verdubbelen. Op het front van Ieper zijn de geallieerden nu weer na een korte tussenpauze tot de aanval overgegaan en de Fransen hebben aan deze aanval meegedaan. De

offensieve beweging breidde zich naar de westkant uit tot Driegrachten, zover als in lange tijd niet was gebeurd. De Fransen namen, de St.-Jansbeek en de Corverbeek, die buiten hun oevers waren getreden, doorwadend, het gehucht Draaibank en het bos van Papegoed, welke vooruitgang daarop neerkomt, dat de Fransen nu, door het opbrengen van hun troepen aan de linkerflank, de voorwaarden voor verdere aanvallen tegen het belangrijke bos van Houthulst aanzienlijk hebben verbeterd.

Ter rechterzijde van de Fransen hebben de Britten langs het hele noordelijke gedeelte van de boog om Ieper heen een reeks aanvallen uitgevoerd, die hen overal enige vooruitgang brachten, het meest echter op het verst van de Fransen verwijderde punt bij Passendale. Ook daar kwamen de Engelse troepen tot vlak voor het dorp, en dus tot dicht bij het oostelijk einde der heuvels van Ieper, vooruit.

Het offensief in Vlaanderen is dus, na een periode van enige weifeling weer met volle kracht opgeleefd.

Reuters correspondent in het Britse hoofdkwartier, die de gebeurtenissen van gisteren aan het front van Ieper beschrijft, zegt:

Het aanvalsfront is uitgestrekt. Het breidt zich uit van het Houthulstersbos tot de buurt van Geluveld. In weerwil van de storm, de granaten en de drassige gesteldheid van alle wegen, waren alle troepen op hun verzamelplaatsen opgesteld, toen het korte voorbereidingsbombardement inzette. Even voor zeven drongen de Engelsen de "pillendozen" op de "Bellevue"-uitloper binnen, die een der voornaamste aanvalspunten is. Een paar minuten na zeven werd er met seinlichten van Polderhoek uit gewerkt ten teken, dat de Britten deze bijzonder versterkte plaats hadden ingenomen en even daarna kwam een ander bericht binnen, dat de Britse soldaten, naar waargenomen werd, Duitsers van daar wegvoerden. Het

vergeldingsvuur schijnt tot nu toe maar te hooi en te gras te zijn afgegeven, vooral op de rechtervleugel van de Engelse aanval.

Gevangenen erkennen, dat de Duitsers voorzagen, dat het offensief de 22e zou worden hervat en in de vroege voerden zij drie uur aan één stuk hun divisies voor de tegenaanval door de modder op, om gereed te zijn tot het opvangen van de stoot, die nooit is gekomen. Tenslotte namen ze die terug onder de daar spoed achter zettende stem der Engelse kanonnen.

In de afgelopen dagen is tegen geweldige bezwaren in verwonderlijk werk verricht tot het voorbereiden van de slag. Tal van bataljons wegen spoorwegmakers, tal van compagnieën tot het graven van onderaardse gangen zwoegen als paarden om het transport van eenheden en het opvoeren van de noodzakelijke voorraden mogelijk te maken. Ter toelichting van de vinnigheid, waarmee daar gevochten is, kan ik (Reuters correspondent) melden, dat in één nacht een lichte spoorlijn over geringe afstand door granaatvuur 48 keer beschadigd werd en even dikwijls hersteld en weer ten dienste van de treinen ingericht, die zware munitie aanbrachten.

De kanonnières deden eveneens wonderen bij het vooruitbrengen van hun stukken door het slijk, waar ze meermaals diep in zakten. De Duitsers zullen inzien, dat alle pogingen om met drommen een tegenaanval te doen, hun erg duur te staan moeten komen, sinds het voordeel van de bodem ruimschoots aan de Britten toevallt en de Duitsers niet anders dan onder een geduchte vuurconcentratie kunnen geraken, zodra ze zich trachten te ontplooien om vooruit te komen.

28 oktober 1917

Parijs, 27 oktober. Officieel: In België zetten de Franse troepen de krijgsverrichtingen tussen Driegrachten en Draaibank voort en hebben nieuwe loopgraven ten noorden van de gisteren bereikte doelpunten veroverd.

Het Franse offensief duurt op bevredigende wijze voort, niettegenstaande de terreinmoeilijkheden. Er zijn gevangenen gemaakt.

Parijs, 27 oktober. Officieel avondbericht: De aanval, vanochtend om kwart over vijf in België ingezet, is volkomen geslaagd. De Fransen namen aan weerskanten van de weg Ieper-Diksmuide alle Duitse stellingen over een front van vier km met een gemiddelde diepte van twee km, in weerwil van de hardnekkige tegenstand van de vijand, die de zwaarste verliezen leed.

Wij bereikten de westrand van het Houthulsterbos en namen de dorpen Verbrande Mis, Ashoop, Merkem en Kippe benevens tal van stevig versterkte hoeven. Wij namen honderd vijanden gevangen.

Londen, 27 oktober. Officieel: De vijand heeft gistermiddag twee zware tegenaanvallen op de stellingen gedaan, die wij 's nachts ten zuiden en ten westen van Passendale hadden veroverd. Canadese troepen sloegen beide aanvallen voorspoedig af. De vijand liet een aantal gevangenen in handen van de Britten.

Vannacht verstevigden onze troepen het gewonnen terrein zonder door de vijand lastig te worden gevallen. Ten westen van Passendale konden onze troepen verder oprukken. Daarbij veroverden ze 18 machinegeweren.

Londen, 27 oktober. Officieel avondbericht: De krijgsverrichtingen op het Franse front ten noorden van de St.-Jansbeek werden hedenochtend met succes voortgezet. De Franse troepen vorderden

aan beide zijden van de weg Bikschote-Diksmuide. Ondanks de moeilijkheden, veroorzaakt door de overstromingen en het zware terrein, hebben zij de dorpen Ashoop, Kippe en Merkem, met verscheidene hoeven en versterkte punten ingenomen. Een aantal gevangenen werden gemaakt.

Op het Britse slagfront heerste grote bedrijvigheid van de wederzijdse artillerie, doch er had geen infanterieactie plaats.

Het aantal Duitse gevangenen, sedert het begin van onze krijgsverrichtingen gisterochtend gemaakt, bedraagt thans 1100 man. In dit cijfer zijn 300 gevangenen der Fransen inbegrepen.

Berlijn, 27 oktober. Officieel: De Fransen en Engelsen wierpen gisteren heel de dag op het gevechtsterrein in het midden van het Vlaamse front van meet af aan sterke krachten in het vuur, om de slag tot een beslissing te brengen. Het succes bleef aan onze kant. Tevergeefs bloedden de vijandelijke divisies in de Duitse afweerzone dood. Zwaar vuur lag op het terrein van de strijd, voor de vijand ten aanval ging. Achter de voorwaarts rollende vuurgolven brak zijn stormloop los.

Ten noorden van Bikschote lukte het de Fransen om tot Bultehoek op te dringen. Vandaar wierp een snelle tegenaanval van de Duitsers hen terug. In het trechterveld tussen de weg van Merkem naar Poelkappelle en de spoorlijn Roeselare-Ieper kwamen de Engelsen telkens in stormloop aanzetten. Na heen en weer golvende gevechten, die ten westen van Passendale buitengewoon verbitterd waren, moest de vijand zich met enkele trechterlinies voor de stelling, van waar hij was opgebroken, tevreden stellen.

Afgescheiden van de voornaamste aanval, kwamen er ettelijke aanvallen van Engelse divisies tegen het Duitse front van Beselare tot

Geluveld tot stand. Aanvankelijk braken ze in het park Poeselhoek en Geluveld binnen, doch de vijand werd door onze krachtige tegenaanval schielijk weer over de oude linie teruggeworpen. Tot in de nacht duurden gedeeltelijke gevechten voort. Het heftige vuur verflauwde maar voor een poos. Troepen uit alle delen van het rijk hebben roemvol deel gehad aan de voor de Duitsers gunstige afloop van de slag.

Uit Oostburg meldde men ons gisteravond om ongeveer zeven uur:

Het ontzaglijke schieten heeft ook vandaag de hele dag aangehouden en duurt nog steeds voort. De vliegeractie was vanmiddag levendig. Er werd een smaldeel gezien van een vijftiental, dat aan de kust werd beschoten. Om twee uur waren er ook enkele, die ook hevig werden beschoten. Om half vier werd er weer een eskader van een tiental gezien, dat niet beschoten werd en op de Belgische kust terugkeerde.

29 oktober 1917

Reuter seint ons uit Londen: De nadering van de derde verjaardag van de eerste slag bij Ieper, op 31 oktober, wordt ingeluid met dagbladartikelen, waarin wordt herinnerd aan de prestaties van het oude leger, die Engeland en het Britse rijk hebben gered en de gehele loop van de oorlog hebben veranderd. Lord French schrijft in een mededeling aan de Observer: "De algemene erkenning door hun landgenoten, van de daden, door het oude leger in 1914 verricht, is naar waarde en rechtmatigheid geschonken. Het waren de hardnekkige vasthoudendheid en de prachtige geest van geen nederlaag te willen erkennen, welke de Britse legers steeds hebben beziel, die het land er in die donkere uren van 31 oktober en 1 november 1914 hebben doorgehaald. Het waren de mannen in de loopgraven, die het Rijk hebben gered."

French brengt op 31 oktober een bezoek aan zijn oude regiment, de Ierse garde, om de grote daden te vieren, toen verricht. Hij stemt in met het voorstel dat de 31^e moet worden beschouwd als een nationale dankdag, al is het mogelijk dat dit niet voor het einde van de oorlog zal kunnen worden geregeld.

Men meldt ons uit Oostburg:

Het hevige schieten, dat wij hier sedert de laatste drie dagen hebben gehoord, is gisteren, zondag, in de namiddag opgehouden. Zondagavond tussen half acht en acht uur vlogen hier in de nabijheid vliegmachines. Om 10 over 8 kwamen er uit het westen twee vliegmachines en gingen naar het zuiden; om kwart voor tien keerden deze uit die richting terug over deze gemeente. Men kon ze duidelijk zien, zo laag vlogen zij. Bij hun terugkomst werd er op geschoten, het waren tweedekkers. De nationaliteit bleef onbekend.

In Vlaanderen.

De Engelse oorlogscorrespondent Gibbs seinde gisteren, volgens een telegram van onze Londense correspondent:

Bij de laatste aanval had men vreselijk met de modder te kampen. Het transport was zo moeilijk, dat men soms de gewonden aan het front geen water kon brengen, de mannen dikwijls hun laatste patronen moesten verschieten en met ongeladen geweren de tegenaanvallen moesten afwachten. Beenwindsels en bandeliers kleefden vast van de modder, zodat de dokters de kleren van de gewonden stuk moesten snijden. De mannen hadden de grootste moeite, om het vooruitschuivende afsluitingsvuur van dichtbij te volgen, daar de bodem onbegaanbaar was.

30 oktober 1917

Parijs, 29 oktober. Officieel: In België was de bedrijvigheid van het geschut ten noorden van Draaibank nogal hevig.

Londen, 29 oktober. Officieel avondbericht. De Belgische troepen deden vanochtend geslaagde overvallen ten noorden en ten zuiden van Diksmuide, waarbij een aantal tegenstanders gevangen werden genomen.

Op het slagfront was het geschut ten noorden van de spoorlijn Ieper-Roeselare werkzaam. Onze eigen artillerie toonde een grote bedrijvigheid noordoostelijk van Ieper.

Havre, 28 oktober. Officieel avondbericht. De Belgische troepen zijn in het offensief. Gisteren is gemeld, dat Belgische troepen in Luigem voet hebben gekregen. Vandaag is de operatie doorgezet. De Belgische afdelingen staan op twee en een halve km van onze hoofdlinie. Eén patrouille heeft het zelfs 1500 meter verder gebracht en 20 gevangenen gemaakt.

Ten oosten van de Blankaart zijn twee karabiniers in een sloep over het verdronken land op verkenning gestuurd. Ondanks de lastige vaart onder de gestage bedreiging van het vijandelijke vuur zijn de Belgen op de bepaalde plaats aan wal gegaan. Ze doorsnuffelden de omtrek snel. Weldra was vastgesteld, dat daar levendige beweging was.

Zodra een afdeling op de vijandelijke oever was ontscheept, werden drie schuilholten ontdekt en doorzocht. Ze waren overdekt met een betonlaag ter dikte van anderhalve meter en door een dik net ijzerdraad aan alle kanten beschermd. De houten poort was 12 cm dik en van een dubbele metalen bekleding voorzien. In de schuilplaatsen, pas zeer onlangs ontruimd, ontdekten men drie schansmortieren, een hoeveelheid granaten, kurassen, helmen,

vuurpijlen en flessen met drank. In de kelderholen was elektrisch licht aangebracht. De stroom was echter afgesneden. Door middel van bruggen waren de holten met een steiger verbonden, waar vijf of zes bootjes gemeerd lagen ter aflossing van de posten.

Verkenner slopen tot aan de Eksterhoeve. Ze bezetten die, overrompelden de post en maakten snel 10 gevangenen.

Vandaag waren sommige Belgische patrouilles versterkt, terwijl andere het verband met de Franse voorhoedeafdelingen, komende uit Merkem, onderhielden. Weer andere marcheerden naar het noorden en het oosten. Een sergeant en zes mannen trokken over een arm van de Blankaart en kwamen zodoende in de streek, die de Duitsers nog bezet hielden. Deze kleine groep nam de versterkte Plompenhoeve in, die door 21 Duitsers verdedigd werd. Door de vermetelheid van de Belgische karabiniers ontsteld, gaven de Duitsers zich over en men bemerkte zeven Belgen, die 21 Duitsers meevoerden op de westelijke oever van de Blankaart.

Het Belgische leger neemt bovendien door een schier algemene bedrijvigheid langs heel het front aan de strijd der geallieerden deel evenals met krachtige vernielingsschoten van zijn artillerie. Zijn dappere en beproefde patrouilleurs deden voortdurend speurtochten. Vandaag hebben ze meer gevangenen aangebracht dan ze zelf mannen telden.

Ten noorden van Diksmuide heeft een Belgische afdeling nog een boerderij bemachtigd, die stevig bij wijze van voorpost was ingericht. Ze nam 21 vijanden gevangen en legde de hand op een machinegeweer.

In twee dagen hebben de Belgen zodoende te Diksmuide en Luigem 67 gevangenen, twee machinegeweren en drie schansmortieren te boek besteld.

Berlijn, 29 oktober. Officieel avondbericht: In enige sectoren van het Vlaamse front levendige geschutstrijd.

Londen, 29 oktober. Officieel: Onze vliegtuigen hebben zaterdagavond bomaanvallen ondernomen op de vijandelijke vliegparken van St.-Denijs-Westrem. Verschillende tonnen met bommen werden dicht bij loodsen en spoorlijnen neergeworpen. Eveneens werden de spoorwegknooppunten bij Kortemark en Lichtervelde gebombardeerd, waarop twee ton bommen werden uitgestort. Een van onze vliegtuigen keerde niet terug.

Gisterenmiddag bombardeerden wij het vijandelijk vliegpark van Varsenare, waarbij loodsen onmiddellijk getroffen werden. Tijdens dezelfde overval werd een goederenstation bij Brugge bestookt. Bij de verschillende door ons ondernomen patrouilletochten werd een vijandelijk toestel neergeschoten. Wij zagen het te pletter vallen.

Berlijn, 29 oktober. Officieel: Gisterenmiddag is een ten noorden van de Vlaamse kust kruisende grote Engelse monitor door lichte Duitse strijdkrachten ter zee bij verrassing genomen en zwaar beschadigd.

Wekelijks overzicht van 20 tot 27 oktober van het Belgische ministerie van oorlog. Gedurende de afgelopen week hebben de Belgen verscheidene malen vijandelijke batterijen onder vuur genomen en een vernielend schieten gericht op de vijandelijke verdedigingswerken. In de omstreken van Diksmuide hebben ze ook vijandelijke troepenopeenhopingen beschoten. De vijand beschoot de Belgische loopgraven en verbindingswegen in de omstreken van

Ramskapelle met bijzondere granaten; vijandelijke vliegers wierpen bommen op Belgische kantonementen.

Een verkenning, uitgevoerd in de nacht van 21 op 22 oktober, leverde de Belgen enige gevangenen op. Hoewel de weersgesteldheid in het algemeen ongunstig was toonde de Belgische vliegdienst zich bedrijvig. Hun vliegers bombardeerden verscheidene malen de vijandelijke werken en batterijen. Telkens als het weer opklaarde, maakte de fotografische afdeling van de gelegenheid gebruik om haar werk uit te voeren. Belgische jachtvliegtuigen hebben menige offensieve vlucht gedaan. Nu wordt bevestigd dat tweede luitenant Thieffry op 17 oktober een vijandelijk vliegtuig in de omstreken van Beerst heeft neergeschoten, zodat het aantal vliegtuigen, door deze officier geveld, thans tien bedraagt. Een der bombardeervliegtuigen werd door een vijandelijk jachtvliegtuig aangevallen. Na een kort gevecht viel de Albatros in de Belgische linies neer.

Belgisch legerbericht van 28 oktober. Gedurende de nacht van 26 op 27 oktober beschoot de Belgische artillerie Diksmuide geweldig. Patrouilles trokken over een water ter breedte van 25 meter ondanks het geweldige kruisvuur. Twintig man, onder bevel van adjudant Linaeve, drongen plotseling in de Duitse loopgraven. Na korte en levendige gevechten werd een twintigtal Duitsers onder wie een officier gedood. Anderen, even talrijk, gaven zich over.

Terwijl men bezig was hen te ontwapenen, lukte het een Duitser, die men niet had opgemerkt, bij een machinegeweer te komen. Hij wilde gaan schieten. Drie Belgen sprongen op hem toe en de Duitser werd met loopgraafmesses gedood. Het verdedigingswerk werd langzaam doorzocht, een loopgraafmortier, te zwaar om mee te nemen, stukgeslagen en het machinegeweervuur in de Belgische linies gebracht, alsmede andere wapens en 16 gevangenen, onder wie vier gewonden.

Zaterdagochtend om vier uur waren al de afdelingen binnen. Deze tocht kostte slechts lichte verliezen aan de Belgen.

Londen, 29 oktober. Officieel. Ofschoon het weer goed was, hing er gisteren een dik waas over de linies, waardoor het werk in de lucht werd belemmerd. Onze laagvliegende machines hebben een grote hoeveelheid munitie afgevuurd op vijandelijke troepen in hun loopgraven en kraters. Ruim 100 bommen zijn in de loop van de dag geworpen op vijandelijke vliegvelden en andere doelen.

's Nachts hebben wij het vliegveld van Gontrode en het station van Kortrijk aangevallen en verschillende doelen en stations in de buurt van Roeselare. Tengevolge van de mist is er niet veel gevochten in de lucht. Er is een Duitse machine geveld en een tweede stuurloos omlaag gedreven. Wij missen één machine.

Londen, 30 oktober. Officieel: Vanochtend hebben wij ten noorden van de spoorweg Ieper-Roeselare een aanval gedaan.

Men meldt, dat onze troepen goede vorderingen maken.

Berlijn, 30 oktober. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: In Vlaanderen was de artillerieactie in het vak van Diksmuide met korte tussenpozen hevig. Tussen het Houthulsterbos en het kanaal Komen-Ieper bereikte de artilleriestrijd gisteren nu en dan een grote hoogte. In de nacht was hij eveneens hevig en hedenochtend groeide het vuur aan tot roffelvuur.

31 oktober 1917

Berlijn, 30 oktober. Officieel avondbericht: Op het slagveld in Vlaanderen forse aanvallen der Engelsen op Passendale. Krachtige tegenaanvallen wierpen de vijand er weer uit.

Bij Geluveld zonken aanvallen der Engelsen onder bloedige verliezen vanochtend vroeg en vanmiddag ineem.

Uit Havre seinde men ons gisteren over de verrichtingen aan het Belgische front:

De overvallen houden voorspoedig aan. In de nacht, voorafgaand aan maandag, zijn er nog drie uitgevoerd. Ten noorden van Diksmuide heeft een groep Belgen een hoeve genomen, die midden in de versterkingswerken lag. Ze nam 23 vijanden gevangen en legde de hand op een machinegeweer, benevens belangrijk materieel. Een andere groep heeft de "loopgraaf van Adrianopel" voor Diksmuide gezuiverd. Ze bracht gevangenen mee terug, onder wie een onderofficier. Op de weg naar Woumen, ten zuiden van Diksmuide, nam een derde groep 16 mannen gevangen, die een schans bezet hielden. Ze drong in de tweede linie van de Duitsers.

Gedurende verscheidene dagen was het geschut aan het werk geweest, door vliegers krachtig ondersteund, voor de "loopgraaf van Adrianopel" werd aangevallen. Het zuiveren daarvan nam 40 minuten. Er lagen veel lijken van Duitsers. Middelerwijl voerde de Belgische artillerie nauwkeurige beschermingsschoten uit. Toen de operatie ten einde was gebracht, is de afdeling voltallig op de linkeroever van de IJzer teruggekeerd. Een man werd gewond.

Gisteren is op het kerkhof te Havre een plechtigheid geweest op de plek waar de Belgische slachtoffers begraven liggen. De Belgische regering was vertegenwoordigd door de ministers Carton de Wiart en Goblet d'Alviella. Ook de regeringen der bondgenoten hadden vertegenwoordigers gezonden. Er werden toespraken gehouden en vele kransen bij het gedenkteken neergelegd. Belgische, Franse en Engelse soldaten bewezen de eer.

Uit Havre meldt men ons, dat de mannen van 17 tot 45 jaar uit de plaatsen tussen Kortrijk en Deinze op 28 september naar een onbekende bestemming in de omtrek van Brugge zijn gezonden. Die van 17 tot 40 jaar zijn vooral gerekwireerd om militair werk te doen.

Parijs, 31 oktober. Officieel avondbericht: Onze vliegers hebben (hier heeft de telegrafist enige woorden achterwege gelaten – redactie) 12 andere tot dalen gedwongen. (Er volgen weer enige verminkte woorden – redactie). In de afgelopen nacht hebben wij 200 kilogram bommen geworpen op het station en opslagplaatsen in Lichtervelde.

Londen, 30 oktober. Officieel avondbericht. Wij hebben vanochtend met succes een operatie met een beperkt doel uitgevoerd tegen de Duitse stellingen tussen de spoorweg Ieper-Roeselare en de weg Poelkapelle-Westrozebeke. Ondanks de moerassigheid van het terrein op het grootste deel van het aanvalsfront en in weerwil van de zware stortbuien, waardoor de verbinding met onze troepen uiterst bezwaarlijk was, werd toch belangrijke vordering gemaakt. Op de rechtervleugel veroverden de Canadezen niettegenstaande de heftige tegenstand van de vijand op de heuvelrug al hun oogmerken en bereikten de buitenwijken van Passendale. Uiterst verwoed was de strijd op de heuvel ten westen van het dorp, waar vijf vijandelijke tegenaanvallen werden afgeslagen. Buitgemaakte Duitse machinegeweren werden bij het afslaan van deze aanvallen gebruikt. Op de linkervleugel van onze aanval, waar het lage terrein buitengewoon slecht was en doorsneden door stromen water, veroverden niettemin de marine- en London territorial bataljons, na een verwoed gevecht, een aantal versterkte hoeven en verdedigingswerken. Troepen uit Gloucester voerden ten zuidoosten van Gravelle in de afgelopen nacht met succes een raid uit. Een andere, eveneens geslaagde raid, waarbij 19 gevangenen waren gemaakt, werd door Belgische troepen ten zuiden van Diksmuide uitgevoerd.

Berlijn, 31 oktober. Officieel: Legergroep Rupprecht: In het midden van het Vlaamse slagfront speelden zich gisteren verbitterde gevechten af. Op het zich 's ochtends over het hele front van het Houthulsterbos tot het kanaal Komen-leper uitbreidend roffelvuur volgden de hele dag sterke Engelse aanvallen, tussen de van Roeselare over Langemark en Zonnebeke naar Ieper voerende spoorwegen. De kracht van de vijandelijke stoot richtte zich tegen het dorp Passendale, dat tijdelijk verloren ging. Een onstuimige aanval van onze regimenten, onder geconcentreerd artillerievuur, hernam het dorp, ze behielden het tegen later ondernomen aanvallen van de Engelsen in hardnekkige tot 's avonds durende gevechten.

Onze terzijde van het dorp strijdende infanterie en de in de strijd beproefde mitrailleurs-scherpschutters sloegen de zich in de loop van de dag meermaals herhaalde vijandelijke aanvallen met taaie volharding in het omwoelde en doorweekte trechterveld af en namen de vijand het tijdelijk verloren terrein weer af in krachtige tegenaanvallen.

Naast de hoofdaanval ten noordoosten van Ieper trachtten de Engelsen ook aan weerszijden van de weg Menen-leper naar Geluveld op te rukken. In ons goed gericht artillerievuur kwamen slechts zwakke afdelingen van de vijand vooruit. Ze werden door de infanterie en mitrailleurs teruggedreven.

De troepen van het 4^e leger, die aan de gevechten van gisteren deelnamen, behaalden in voortreffelijke samenwerking van alle wapens een nieuw succes. De Engelsen hebben zonder voordeel te behalen, opnieuw zware verliezen geleden.

Londen, 30 oktober. Officieel: Op 29 oktober waren er maar weinig tussenpozen van goed weer, gedurende dewelke onze vliegtuigen

waarnemingswerk deden voor onze artillerie. Uit hun machinegeweren losten zij duizenden schoten op de vijandelijke troepen in de loopgraven. Meer dan 100 bommen werden geworpen op de vijandelijke garnizoensverblijven te Roeselare en elders, zowel in de loop van de dag als 's nachts.

In luchtgevechten werden vier vliegtuigen van de vijand naar beneden geschoten, één werd er, met een defect aan het stuur, gedwongen te dalen. Van onze vliegtuigen worden er twee vermist.

Reuters bijzondere berichtgever bij het Britse leger seint op 30 oktober, dat volgens de laatste berichten de Canadezen overal hun terreinwinst handhaven, behalve op een of twee plaatsen, waar zij vrijwillig hun linie wijzigden ten einde hun stelling te verbeteren. De Britten vorderden bevredigend langs de heuvel van Meetschele, welke de noordwestelijke toegang tot Passendale beheerst. Meer noordwaarts is de vooruitgang langzamer geweest, tengevolge van de slechte toestand van de bodem. Er is geen tegenaanval gedaan sinds 8 u 45 hedenochtend, toen aangevallen werd uit de richting van Mosselmarkt. Vliegers melden, dat de vijand hierbij achter Passendale in ons gordijnvuur kwam, hetgeen zulke rampzalige gevolgen had, dat hij in allerijl de vlucht nam.

Een gevangen genomen Beierse onderofficier verklaarde, dat het Britse gordijnvuur ontzettend was. De toestand van het terrein achter de Duitse linies is zo mogelijk nog slechter dan achter de Engelse. Vaak kunnen de fronttroepen twee of drie dagen achtereen geen rantsoenen krijgen. De correspondent gelooft niet, dat het aantal gevangenen heden zeer aanzienlijk is. Bij de frontaanvallen boden de Duitsers wel heftig weerstand, doch als de Engelsen eenmaal genaderd waren, hielden zij zelden lang genoeg aan hun stellingen vast, om gevaar te lopen gevangen genomen te worden.

Over het geheel heeft deze dag een bevredigend resultaat voor de Britse wapenen in Vlaanderen gehad. Wij hebben opnieuw het stelsel van heuvelruggen, dat nog in het bezit van de vijand is, afgebrokkeld. In dit stadium van de strijd gebeurt er schijnbaar weinig, doch nimmer was er in een reeks van militaire operaties zo nauwe samenhang in verband met de grote beslissende slag, welke tegen de legergroep van Rupprecht geleverd zal worden.

1 november 1917

Berlijn, 31 oktober. Officieel avondbericht: In Vlaanderen wisselende bedrijvigheid van het geschut.

Londen, 31 oktober. Officieel. Bij de krijgsverrichtingen ten noorden van de spoorweg Ieper-Roeselare hebben wij gisteren 191 gevangenen, onder wie 3 officieren, gemaakt.

Vandaag zijn plaatselijke gevechten geleverd in de buurt van de spoorweg Ieper-Staden. Wij hebben daardoor onze linie enigszins verbeterd.

Londen, 1 november. Officieel: Vannacht is de vijandelijke artillerie ten oosten en ten noordoosten van Ieper in touw geweest.

Wij hebben een vijandelijke troepenmacht, die was samengetrokken in de buurt van Passendale, door ons vuur verstrooid.

Londen, 1 november. De admiraliteit deelt mede: De luchtdienst heeft maandagnacht een aanval gedaan op de vliegvelden van Sparappelhoek en Varsenare. Het zicht was uitstekend en het bombarderen geschiedde nauwkeurig. Alle vliegtuigen zijn teruggekeerd.

Londen, 31 oktober. Officieel: Harde wind en slagregen hebben gisteren de luchtdienst erg belemmerd. Niettemin hebben onze vliegtuigen het grootste deel van de dag met de aanvallende troepen samengewerkt en de artillerie veel goede wenken gegeven.

Na middernacht, toen het weer plots opklaarde, hebben onze vliegers meer dan twee ton ontplofbare stoffen op de stations Roeselare en Ingelmunster, alsmede op rijdende treinen en vijandelijke kampementen geworpen.

In een luchtgevecht is een Duits vliegtuig neergeschoten; wij missen er ook een.

Londen, 1 november. De militaire medewerker van de Times bij het Engelse leger in Frankrijk steekt de draak met de bewering in het Duitse legerbericht dat Passendale tijdelijk verloren gegaan was, maar in een krachtige tegenaanval door de Duitsers hernomen kon worden. Dat is, zegt hij, pure onzin. De enige grondslag ervoor is, dat nadat de Canadezen het verste punt bereikt hadden, dat hun als doel gesteld was, enige kleine Canadese patrouilles, toen zij niets meer te doen hadden, uit nieuwsgierigheid in het dorp geneusd hebben en daar geen tegenstand ontmoetten, aangezien de vijand er blijkbaar vandoor gegaan was. Ze konden daar niet blijven, omdat, als de grens voor de opmars vooraf bepaald is, de Engelse kanonnen bij de geringste waarschuwing het gehele terrein voor hen uit schoonvegen en ieder van onze soldaten die daar voor de linie bleef, onvermijdelijk vernietigd zou worden door zijn eigen gordijnvuur. De soldaten moeten op de aangewezen lijn halt houden. Men vermoedt, dat de Duitsers in Passendale door een paniek bevangen werden en uit vrees voor een aanval er van door gingen, maar toen zij merkten dat de Engelsen de plaats niet bezet hielden, bij druppeltjes terug kwamen, wat dan de roemrijke tegenaanval is geweest. Maar onverschillig hoe groot de verwarring of paniek onder de Duitsers

moge geweest zijn, wij hebben op die plaats van het front alles genomen wat wij wilden nemen en houden dat nog tot op deze minuut. In de loop van de dag zijn, behalve die welke gisteren vermeld was, nog twee tegenaanvallen gedaan, die echter geen van beide enige indruk op ons maakten of er ook maar gevaarlijk uitzagen.

De slag aan de IJzer.

Havre, 31 oktober. De verjaardag van de slag aan de IJzer is gevierd met de uitreiking van onderscheidingstekens aan invalide Belgen.

Segers, de Belgische minister van marine, heeft, in antwoord op een redevoering van de vertegenwoordiger van de Franse regering, gesproken over de helden, die zich op zee voor het grote ideaal hebben opgeofferd als slachtoffers van de Duitse barbaarsheid. Minister Segers schetste vervolgens de rol van de Belgische militairen aan de IJzer, waar zij streden als aan de Thermopylae. Het Belgische leger verloor in 14 dagen 14.000 doden en gekwetsten. Maar wat zou het! De Belgen hadden gehoorzaamd aan hun koning en gered wat er van de vaderlandse grond over was. Dergelijke feiten voorspellen goeds voor de toekomst. Duitsland wil vrede, maar een Duitse vrede, niet berustend op het recht en de beginselen van nationaliteiten; een vrede, die voor onze kleinkinderen een nog verschrikkelijker oorlog voorbereidt. Er is geen Belg, geen Fransman die dat wil, want de zegevierende afloop van de oorlog, die ondernomen is voor rechtvaardigheid en vrijheid, is voor niemand aan twijfel onderhevig, ondanks de pogingen van de Duitsers, die er op uit zijn de stemming der naties te ondermijnen. Wij antwoorden eensgezind in optreden en wil door de oorlog voor een roemrijke vrede voort te zetten.

Onze correspondent te Havre meldt, dat de Duitsers nieuwe oorlogsmachines in de nabijheid van het Belgische front hebben

opgesteld. Het zijn kleine ijzeren torens, die vier man kunnen bevatten en bestemd zijn om in de grond geplant te worden.

2 november 1917

Londen, 1 november. Officieel avondbericht: Vandaag is het vijandelijke geschut ten oosten en ten noorden van Ieper geducht in touw geweest. Onze artillerie heeft een aantal geconcentreerde bombardementen op vijandelijke stellingen in het gebied van de slag gericht. Anders niets van belang.

Londen, 1 november. De admiraliteit meldt: Gisteren is door marinevliegtuigen een aanval ondernomen op het vliegveld van Sparappelhoek. Daar wolken ten dele de doelen verduisterden, was het moeilijk de resultaten waar te nemen. Er werden verschillende offensieve patrouilletochten ondernomen, waarbij een vijandelijk toestel werd neergeschoten. Al onze vliegtuigen keerden onbeschadigd terug.

Havre, 1 november. Ter gelegenheid van de verjaardag van de slag aan de IJzer heeft generaal de Ceuninck, minister van oorlog, ons een interview toegestaan. De minister zegde: Toen de slag aan de IJzer in 1914 eindigde, telde het strijdende leger slechts 60.000 man, waarvan 32.000 infanteristen. Het materiaal en de uitrusting verkeerden in een jammerlijke toestand; de munitie was uitgeput en de levensmiddelen bijna nihil. Doch van april 1915 af namen de troepen deel aan de glorierijke gevechten bij Steenstrate. Het front van 20 km, dat de 31^e juli 1916 werd bereikt, bevatte meer dan 400 km aan loopgraven en verbindingswegen en verscheidene honderden kilometer aan spoorlijnen en versperringsdijken. Dezelfde bedrijvigheid heerste achter het front.

Indien het leger tot dusver geen operaties op grote schaal heeft ondernomen, komt dit omdat het niet alleen het ogenblik heeft te bepalen, waarop de krijgsverrichtingen moeten worden ingezet. Het maakt deel uit van een samenstel van krachten en treedt op als innerlijke schakel, volgens een gemeenschappelijke opvatting en nauwkeurig opgestelde plannen. Het heeft deze meer ondankbare dan glorieus rol, welke het werd toebedeeld, met dapperheid vervuld. Doch het heeft zojuist bewezen, door op schitterende wijze deel te nemen aan de laatste offensieven in Vlaanderen, dat het gereed is om de vijand los te trekken. Zeker van zichzelf en van zijn bondgenoten en vol vertrouwen in de overwinning, zal het Belgische leger als steeds zijn plicht schitterend vervullen.

Berlijn, 2 november. Officieel: De artillerieactie in Vlaanderen was gisteren in het stroomgebied van de IJzer, in het bijzonder bij Bikschote, hevig. Tussen het Houthulsterbos en de Leie werd een levendig vijandelijk belemeringsvuur op onze gevechtszone onderhouden. Vijandelijke verkenningsaanvallen mislukten op verscheidene plaatsen van het front.

Londen, 1 november. Officieel: Gisteren overdag hebben onze vliegers 5 en 's nachts nog 2,5 ton bommen geworpen op vliegekampen in de buurt van Kortrijk, het vliegekamp Gontrode en de spoorwegstations van Roeselare, Torhout en Kortrijk. Van de aangevallen treinen is er een ontspoord en de andere geheel vernield.

Vijandelijke toestellen zijn er (getal ontbreekt – redactie) geveld; wij missen er 9.

3 november 1917

Berlijn, 2 november. Officieel avondbericht: In Vlaanderen levendige vuurbedrijvigheid aan de IJzer.

Londen, 2 november. Officieel: Als een uitvloeisel van de met succes bekroonde operatie van ondergeschikt belang, door de Britten in de afgelopen nacht en gisteravond ten zuiden en ten westen van Passendale, alsmede ten zuidoosten van Poelkapelle uitgevoerd, hebben zij hun stelling een weinig verbeterd en ettelijke vijanden gevangen genomen.

Het vijandelijke geschut was vannacht ten oosten van Ieper druk in de weer.

Londen, 2 november. Officieel avondbericht. Het vijandelijk geschut was werkzamer dan gewoonlijk in de nabijheid van de spoorlijn Ieper-Staden. De bedrijvigheid van onze artillerie op het slagfront hield aan.

Londen, 3 november. Officieel. De vijandelijke artillerie is vannacht ten oosten van Ieper erg in de weer geweest.

Berlijn, 3 november. Officieel. In Vlaanderen onderhield de vijand een krachtig vuur op de stad Diksmuide en de daarop aansluitende linies.

Havre, 3 november. Bij gelegenheid van de dag der doden heeft koningin Elisabeth dertigduizend bloemenruikers laten neerleggen op de grafheuvels, waaronder de soldaten begraven zijn, die voor de IJzer gesneuveld zijn. Vervolgens hebben de koning en de koningin de kerkhoven van Adinkerke en Veurne bezocht, waar 500 Belgische en Franse soldaten rusten. Toen het koninklijk paar te Steenstrate aankwam, kwam daar juist de lijkstoet van zes gesneuvelde soldaten uit de kerk. De koningin heeft toen zelf bloemen op de kisten gestrooid. Het vorstelijke paar heeft vervolgens nog verschillende kerkhoven bezocht.

4 november 1917

Londen, 3 november. Officieel avondbericht. Hedenochtend vroeg werden vijandelijke tegenaanvallen op onze stellingen ten zuiden en ten westen van Passendale na een vinnige strijd door onze troepen afgeslagen. Tijdens deze gevechten slaagde de vijand er in één van onze vooruitgeschoven posten in de nabijheid van de spoorweg leper-Roeselare te veroveren. Hedenmiddag werd deze post door onze troepen heroverd, waarbij enige gevangenen werden gemaakt. Het vijandelijke geschut toonde overdag een aanzienlijke bedrijvigheid ten noorden van leper.

De 2e november belemmerde het ongunstige weer onze vliegwerkzaamheid aanmerkelijk. Er valt niets te melden.

5 november 1917

Londen, 4 november. Officieel: Aan het slagfront van leper namen kleine afdelingen van onze troepen twee steunpunten van de vijand, het ene ten oosten van Broodseinde, het andere ten zuidoosten van Poelkapelle.

Londen, 4 november. Officieel avondbericht: Een poging om een overval te doen op onze posten ten noorden van het Polygoonbos is verijdeld. Op het slagfront van leper was gisteren de wederzijdse actie van de artillerie aanmerkelijk. In het vak van Nieuwpoort was de vijandelijke artillerie levendiger dan gewoonlijk.

Havre, 4 november. Officieel weekbericht van 26 november tot 2 dezer: De bedrijvigheid van de artillerie is over het gehele front toegenomen. Het schieten bereikte bij ogenblikken een grote hevigheid. De krijgsverrichtingen van onze troepen tegen de vijandelijke organisaties op verschillende punten zijn volkomen geslaagd. Ondersteund door de artillerie, is onze infanterie in de

vijandelijke loopgraven van de eerste linie binnengedrongen, van waar ze meer dan 80 krijgsgevangenen, 3 machinegeweren en veel materiaal hebben teruggebracht. Enige mijnwerpers zijn ter plaatse vernietigd. Onze verliezen zijn weinig betekenend, die van onze tegenstander gevoelig. In de streek van Vijfhuizen is een Belgisch detachement, dat samen met Franse troepen optrad, overgegaan tot zuivering van het terrein tussen de Blankaart en de IJzer. Het heeft 30 krijgsgevangenen, wapens en allerlei materiaal mee teruggebracht.

Ondanks de ongunstige weersgesteldheid, is het in de lucht zeer bedrijvig geweest.

Berlijn, 4 november. Officieel middagbericht. Legergroep Rupprecht. In Vlaanderen, bij een plaatselijke toeneming van het vuur langs de IJzer, en ten noordoosten van Ieper, kleine infanteriegevechten bij Passendale.

Wij verbeterden door een aanval onze linie en sloegen enige gedeeltelijke aanvallen der Engelsen af.

Berlijn, 5 november. Officieel: In Vlaanderen is de artillerieactie, na ongunstig weer voor het uitzicht, pas 's avonds levendig geworden. Voornamelijk op de laagte aan de IJzer en op het gevechtsterrein tussen het Houthulsterbos en het kanaal Komen –Ieper werd 's nachts krachtig belemmeringsvuur gericht. Herhaaldelijk rukten Engelse verkenningsafdelingen op, ze werden overal afgeslagen.

Bij de andere legers was ten gevolge van mist de gevechtsactie over het algemeen gering.

De oorlogstoestand.

Er heerst op alle gevechtsterreinen een betrekkelijke stilte, waarvan wel niemand zal betwijfelen, dat zij een nieuwe storm voorafgaat.

Op het gevechtsfront bij Ieper slechts plaatselijke gevechten en artillerievuur.

6 november 1917

Londen, 5 november. Officieel. In de buurt van Hollebeke en Reutel zijn vijandelijke verkenningsafdelingen vannacht door het vuur verstrooid.

Londen, 5 november. Officieel avondbericht: Op het slagfront hebben de Britten vannacht hun postenlinie ten zuidwesten van Poelkapelle een beetje vooruitgeschoven. Ten westen van Beselare is een vijandelijke bomaanval op een van onze posten gekeerd.

Het vijandelijk geschut is tegen de sector van ons front pal ten noorden van de spoorlijn Ieper-Roeselare geducht in touw geweest. Onze eigen artillerie bleef eveneens werkzaam.

Gisteren was er wegens de dikke mist niet veel mogelijkheid om te vliegen, tenzij aan de kust. In dit vak werd goed artilleriewerk gedaan. Ook werden foto's genomen. Een Duits vliegtuig is in een luchtgevecht geveld. Geen van de onze wordt vermist.

Berlijn, 5 november. Officieel avondbericht. In Vlaanderen afwisselend geschutvuur.

Berlijn, 6 november. Officieel: Legergroep Rupprecht: In Vlaanderen begon, nadat de gehele dag levendig belemmeringsvuur aan de gang was geweest, gisteravond een hevige artillerieactie, die tussen het noordelijk deel van de IJzerlaagvlakte en het kanaal Komen-Ieper gedurende de nacht onverminderd voortduurde en hedenochtend

van het Houthulsterbos tot Zandvoorde tot roffelvuur tegen onze gevechtszone aangroeide. Sterke Engelse infanterietroepen deden vervolgens aan weerskanten van Passendale en de weg Menen-Ieper aanvallen.

Havre, 6 november. Officieel: Aan het Belgische front grote bedrijvigheid van de artillerie. Het vernietigingsvuur wordt zonder ophouden voortgezet. De Duitsers antwoorden met hevigheid. De verliezen zijn zwaarder dan gewoonlijk.

Volgens een bericht van het Office Belge in Den Haag hebben de Belgen bij de overval van 27 oktober voor de eerste keer van verstikkende gassen gebruik gemaakt. De gashouders werden voor Diksmuide opgesteld op enige meters van de Duitse linie. De Belgische artillerie had geen voorbereidingsvuur kunnen geven wegens de nabijheid van de vijandelijke stellingen. Ze moest zich beperken tot een gordijnvuur, dat tijdens de operatie werkte. Infanteristen en geniesoldaten drongen de Duitse loopgraven binnen en begonnen ze stelselmatig te vernielen, niettegenstaande het hevig geweervuur, dat de vijand onderhield op een afstand van 40 meter en het handgranaatgevecht, dat intussen was begonnen.

Op het ogenblik, dat de Belgen aanvielen, sloten de vijandelijke mitrailleurs zich in hun schuilplaatsen op. Deze waren gesloten met behulp van zware kettingen, die het onmogelijk maakten ze te openen. De afsluitingen werd toen met handgranaten aangevallen en weldra stortten ze ineem. De twee mitrailleurs werden gevangen genomen en hun onaangeroerd geschut buitgemaakt. De Duitse infanteristen, die een geweldig vuur onderhielden van de "Adrianopel loopgraaf" uit, werden gedood of gevangen genomen. De Belgische geniesoldaten lieten daarna een loopgraafmortier, te zwaar om mee te nemen, in de lucht vliegen, alsmede de

gebetonneerde schuilplaatsen. 26 Belgen kwamen met 16
krijgsgevangenen en een machinegeweer terug.